

[Hauch.]

Lejlighed hertil i Tilknytning til de Forslag, som det ærede Medlems Meningsfæller i det andet Ting stillede, medens Arbejdet stod paa i Udvalget. Hvad er det nemlig, de to ærede Medlemmer har foreslaaet? Ja, det samler sig om 3 Ting. De har for det første foreslaaet indført et Moratorium. Hvis man skal sige saa kort som muligt, hvad et Moratorium betyder i den Forbindelse, hvori det her tænkes anvendt, kan man vistnok sige, at det er en lovbestemt Fastlæggelse af, at Aftaler, der er truffet Mand og Mand imellem om økonomiske Forhold, ikke mere skal gælde. Rent bortset fra det utiltalende i, at Lovgivningsmagten blander sig ind i disse Spørgsmaal, anser jeg det for i høj Grad tvivlsomt, om Indførelse af et saadant Moratorium for Afdragene overhovedet kan ventes at faa nogen praktisk Betydning, og derfor har jeg været saa afgjort imod det. Det andet Ønske, som det ærede Medlems Meningsfæller har givet Udtryk for i den Betænkning, som er omdelt til Rigsdagens Medlemmer, er dette, at man ved Lov skal bestemme, at Prioritetsgæld i fast Ejendom kan omskrives til almindelig Gæld og derpaa tvangsafskrives. Jeg vilde nære den største Ængstelse for Følgerne af Gennemførelsen af en saadan Bestemmelse, thi hvad vilde den første Følge deraf blive? De Prioriteter, der hænger yderligt, og som der kunde være Tale om at skære af, er jo næsten altid underbygget af Kaution, og det første, der saa vilde ske, var naturligvis, at vedkommende Pengeinstitut henvendte sig til Kautionisterne og sagde: Vær saa god, vil I nu betale! Naar man har stiftet en Gæld, kan man jo nu en Gang ikke slippe af med den ved et Pennestrøg, Pengene er forbrugt, og kan de ikke tilbagebetales, er der nogen, der maa lide Tabet. Dersom man indfører en saadan Bestemmelse, vilde man efter mit Skøn berøre Realkreditpenge paa en Maade, som vilde være i høj Grad skæbnesvanger for den fremtidige Udvikling indenfor Landbrugserhvervet. Jeg maa derfor sige, at denne Bestemmelse er af en saadan Beskaffenhed, at jeg, hvis den var Lov, vilde se med den største Ængstelse paa det økonomiske Kaos, som den i Løbet af ganske kort Tid vilde føre

os ud i. Endelig har det ærede Medlems Meningsfæller for det tredje ønsket, at Staten skulde overtage en væsentlig Del af den Risiko, som fremkom ved Afslutning af Akkord, efter at Ordningen var tilvejebragt. Det vilde medføre ganske uoverskuelige Forpligtelser for Staten, og det vilde sluttelig overvælde de Byrder, som denne Risiko gav Anledning til, med Hovedparten paa Landets Hovederhverv: Landbruget, rent bortset fra den principielle Ængstelse, der kunde være Grund til at nære, navnlig fra et saa udpræget Frihandelsparti som det, det ærede Medlem tilhører. Thi med hvilken Kraft og Styrke vilde man saa kunne stille sig mod andre Erhverv, som er nødstedte, dersom Landbrugserhvervet skulde have Adgang til at have Midler fra Statskassen frit løbende ud i Erhvervet til Anvendelse? Det forekommer mig, at dette rummer en Inkonsekvens ud fra det Grundsyn, som det ærede Medlems Parti har vedrørende Spørgsmaalet: Frihandel og Beskyttelse.

Dette er de 3 Hovedpunkter, der indeholdes i det Forslag, som det ærede Medlem haaber skal kunne blive til Lov, dersom det viser sig, at de to Love, vi nu skal gennemføre, ikke kommer til at virke paa tilfredsstillende Maade. Det ærede Medlem kan faa endnu en Hilsen med, og den gaar ud paa, at det er mig en overordentlig stor Glæde at erfare, at der ikke i Rigsdagen er et Flertal, som vil gaa ind for de Eksperimenter, som disse Forslag fra det ærede Medlems Meningsfæller er Udtryk for. I øvrigt vil jeg sige — det er vistnok sagt fra alle Sider, men jeg ønsker at understrege det endnu en Gang —, at man ved disse Love selvfølgelig ikke kan afhjælpe Krisen; men der kan være Tale om at mildne den noget.

Naar man i Anledning af Lovforslaget om de solidariske Laaneforeninger gentagende og stadig har hævdet, at der er Ængstelse for at gaa ind i dette solidariske Ansvar, kan jeg sige: Ja vel, det er ikke noget, man med Glæde gaar ind i, man længes jo ikke efter at gaa ind i et saadant Ansvar sammen med andre, men man gør det maaske for at hjælpe dem, som man tror er i Stand til at bære de Byrder, de paalægger sig yderligere ved at